

Lausunnon antaminen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Suomen Erityisjäte Oy:n vaarallisen jätteen kaatopaikan laajentamisen ympäristölupahakemuksesta kiinteistöllä 834-437-2-97

YMPAR 13.12.2023 § 75
352/11.01.00.00/2022

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Suomen Erityisjäte Oy:n lupahakemuksesta, joka koskee jätekeskuksen ympäristöluvan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa, Dnro ESAVI/35326/2023.

Tammelan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta pyydetään erityisesti kannanottoa, edellyttääkö kaatopaikka-alueen esirakentaminen (kaivu- ja louhintatyöt sekä maa-ainesten varastointi ja hyödyntäminen alueella) maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa.

Kiimassuon jätekeskuksen ympäristölupa, johon haetaan muutosta, on Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n nimissä. Hakemuksen mukaista kaatopaikkatoimintaa harjoittaa Suomen Erityisjäte Oy. Kiimassuon jätekeskuksen kaatopaikkatoimintaa koskevat luvat on siirretty Suomen Erityisjäte Oy:lle ilmoituksella Hämeen ELY-keskukselle.

Kaatopaikan laajennusalue sijoittuu Tammelan kunnan alueelle, Loimi-Hämeen jätehuollon omistamalle kiinteistölle 834-437-2-97.

Voimassa olevaan ympäristölupaan haetaan muutosta siten, että Kiimassuon jätekeskuksen alueelle rakennetaan suunnitelmien mukainen vaarallisen jätteen kaatopaikan laajennusalue (6,8 ha), käsittely- ja varastokenttä (n. 2,0 ha) sekä tie- ja vesienkäsittelyalueet (yht. 2,4 ha). Kaatopaikan pohjarakenteet rakennetaan tarpeen mukaan noin 2 ha kokoisina osa-alueina. Kaatopaikan pohjarakenteen alapuolisessa tasauskerroksessa sekä pinta- ja pohjarakenteiden rakennekerroksissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan erilaisia jätteitä ja muita hyötykäyttömateriaaleja. Ensimmäisen vaiheen pohjarakenteen rakentaminen suotovesien johtamisrakenteineen tehdään vuonna 2024 ja kaatopaikka otetaan käyttöön vuonna 2025.

Käsittely- ja varastokentällä varastoidaan ja käsitellään vastaanotettavia jätteitä mekaanisesti seulomalla, lajittelemalla sekä pienimuotoisesti murskaamalla ja rikottamalla. Käsiteltävä määrä on arviolta enintään 15 000 t vuodessa. Alueelle loppusijoitettavien jätejakeiden määrä on vuosittain enimmillään 100 000 tonnia. Kaatopaikan käyttöajaksi on arvioitu n. 30 vuotta.

Laajennusalueen käsittelykentän likaantuneet hulevedet johdetaan laajennusalueelle rakennettavaan tasausaltaaseen, josta likaiset hule- ja suotovedet pumpataan Forssan jätevedenpuhdistamolle. Melumallinnuksen tulosten perusteella toiminnan melualueet kasvavat hieman etelän suuntaan, mutta vaikutus keskiäänitasoihin on kokonaisuutena vähäinen. Tehtyjen selvitysten ja mallinnusten mukaan hakemuksen mukaisen toiminnasta ei aiheudu merkittäviä polyvaikutuksia lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Liikennemäärät

kasvavat rakentamisen aikana, mutta toiminnan aikaiseen liikenteeseen ei hakemuksen mukaisten muutosten myötä aiheudu nykyisestä toiminnasta poikkeavia vaikutuksia.

Suomen Erityisjäte Oy hakee ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa hakemuksen mukainen vaarallisen jätteen kaatopaikan laajentaminen ja toiminta muutoksenhausta huolimatta. Lupaa aloittaa rakentaminen ja toiminta muutoksenhausta huolimatta haetaan hakemuksen mukaiselle kaatopaikalle.

Luvan hakijan näkemyksen mukaan toiminnan aloittamisoikeuden myöntämiselle on lain mukaiset perusteet, eikä lupapäätöksen täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Kaatopaikan rakenteet ovat sellaisia, että niiden purkaminen ja alueelta poistaminen on teknisesti yksinkertaista ja alue voidaan maisemoida nykyistä vastaavaan tilaan. Rakenteita voidaan myös tarvittaessa muuttaa, mikäli ympäristölupapäätöstä muutoksenhaun johdosta muutettaisiin. Hakemuksen mukainen rakentaminen tai toiminta ei poikkea olennaisesti nykyisen, voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta eivätkä jätekeskuksen ympäristövaikutukset siten muutu merkittävästi nykyiseen verrattuna. Näin ollen kaatopaikan rakentamisesta tai toiminnasta ei aiheudu sellaisia peruuttamattomia tai merkityksellisiä haitallisia muutoksia ympäristöön, jotka olisivat esteenä aloitusoikeuden myöntämiselle.

Kaatopaikan rakenteet ovat vaativia ympäristönsuojelurakenteita, jotka on rakennettava sulan maan aikaan. Kuten edellä hakemuksessa on tuotu esille, on hakemuksen mukaisen kaatopaikan rakentamiselle olemassa selkeä peruste ja tarve nykyisten kaatopaikka-alueiden täytyessä. Siten rakentaminen tulee aloittaa mahdollisimman pian. Mahdollinen uutoksenhaku voi pitkittää rakentamisen ja toiminnan aloittamista useilla vuosilla.

Toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta on alueellisen tarpeen ja maankäytön kannalta, kiertotaloustavoitteet huomioiden, lain tarkoittama perusteltu syy. Toiminnan aloittamisen vakuudeksi esitetään 300 000 €. Esitetty vakuus on riittävä ympäristön saattamiseksi ennalleen, mikäli ympäristölupa evätään tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Esitetyllä vakuudella alueelle vastaanotetut jätemateriaalit voidaan kuljettaa esimerkiksi Suomen Erityisjäte Oy:n muille loppusijoitusalueille.

Hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa:

[Kiimassuon jätekeskuksen toiminnan muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa, Forssa, Forssa • Vesi- ja ympäristölupien tietopalvelu • Aluehallintovirasto, • Vesi- ja ympäristölupien tietopalvelu • Aluehallintovirasto \(avi.fi\)](#)

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)

Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Valmistelija:

Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. 0505640009

Esittelijä: Tekninen johtaja Jari Kauppi

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon asiassa Dnro ESAVI/35326/2023:

Ympäristönsuojelu:

Maa-ainelain 2 §:ssä todetaan, että tämä laki ei koske rakentamisen yhteydessä irrotettujen ainesten ottamista ja hyväksikäyttöä, kun toimenpide perustuu viranomaisen antamaan lupaan tai hyväksymään suunnitelmaan. Täten ympäristölautakunnan arvion mukaan hakemukseen liittyvä maa-ainesten otto ei tarvitse erillistä maa-ainelain mukaista lupaa, koska nyt käsittelyssä olevan ympäristölupahakemuksen päätöksessä ja mahdollisesti maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämässä suunnittelutarveratkaisussa voidaan käsitellä esitetty maa-ainesten ottaminen ja käyttö.

Maa-ainesten ottoon liittyvää kauniin maisemakuvan turmeltumisesta ei hankkeessa tapahdu. Sen sijaan kaatopaikka-asetuksen tarkoittamaa maisemahaittaa on vaikea arvioida. Hakemuksessa on esitetty näkemäalueanalyysi. Näkemäalueanalyysissä on mallinnettu tulevien kaatopaikka-alueiden korkeusmallien, maaston korkeusmallin sekä aluetta ympäröivän puuston korkeusarvion perusteella kaatopaikka-alueiden näkyvyys lähiympäristöön. Kun kyse on pysyvästä tai hyvin pitkäaikaisesta kaatopaikkarakenteesta tulisi analyysissä ottaa huomioon myös tilanne, jossa puustoa ei ole.

Kaatopaikan laajennusalueen hulevesien johtamista tulee tarkentaa. Liitteessä 10 2 Hulevesien johtaminen suunnitelmakartassa esitetään, että laajennusalueelta vedet johdetaan maastoon. Karttojen perusteella ojat eivät ole ainakaan kokonaan hakijan maalla, joten hulevesien viivytyksen riittävyys ja ojien vetokyky tulee tarkentaa. SEJ Kiimassuon VJ-kaatopaikan laajennus -hakemusasiakirjassa kuvassa 20 kerrotaan, että hulevedet johdetaan maastoon olemassa oleviin metsäojiin. Lisäksi hakemusasiakirjan kuvasta 18 (Valuma-aluejako, purkureitit ja pintaveden tarkkailupaikat.) saa sen käsityksen, että laajennusalueen hulevedet johdetaan kahta reittiä pitkin Haaranojaan. Liitteessä 6 puolestaan kerrotaan, että vaarallisen jätteen kaatopaikan laajennusalue sijoittuu Kiimassuontien eteläpuolelle, Tammelan puolelle ja alueen hulevedet purkavat kiinteistön ulkopuolelle laajennusalueen lounaiskulmasta. Hulevedet ohjautuvat ojissa pohjoiseen, Kiimassuontie ali ja yhdistyvät valuma-alueen VA2 hulevesien purkuojaan. Tämä purkusuunta on eri kuin edellä mainittu Haaraoja.

Maarakennusvaiheessa maastoon johdettavien hulevesien kuormittavuus on suurimmillaan. Hakemuksessa todetaan seuraavaa: "Liettyminen on todennäköisintä purkualueiden läheisyydessä. Rakentamisessa käsiteltävät ja käytettävät maamassat ovat pääosin puhtaita mineraalimaita, joten haitallisten aineiden päästöjä tai leviämistä massoista ei aiheudu." Hakemuksessa perusteettomasti vähätellään kiintoaineiden ja ravinteiden haitallista vaikutusta kiinteistön alapuolisiin alueisiin.

Tarkennusta vaatii myös toiminnan päättymisen jälkeinen tilanne. Hakemuksen mukaan alueella muodostuvat hulevedet johdetaan alueen ympärysojiin, joista hulevedet imeytyvät maaperään tai virtaavat todennäköisesti Sinipään turvetuotantoalueen ympärysojiin. Vaikka sulkemisvaiheen maankäyttötilanteesta ei vielä ole tietoa, niin omalla tontilla tehtävistä puhdistus ja viivytystoimenpiteistä voidaan antaa tarkempi tieto.

VJ-kaatopaikka-alueen leikkauspiirustuksiin pitäisi saada selvennys leikkaukseen B-B. Leikkauksen itäpäässä on huoltotien ja kaatopaikan väliin merkitty painanne/oja. Vastaavaa rakennetta ei ole länsipäässä ja näyttää siltä, että hulevedet johdetaan hallitsemattomasti naapurikiinteistön puolelle.

Melumallinnuksessa todetaan, että melun ohjearvot alittuvat vakituisten asuntojen alueilla, mutta ylittyvät jätteenkäsittelykeskuksen lähimmillä vapaa-ajan asunnoilla. Kokonaisuutena vaikutuksen suuruus arvioidaan pieneksi ja kielteiseksi. Melun torjuntatoimista tulee esittää selvitys millä tavalla melua voidaan torjua ennalta arvioiden uuden vaarallisen jätteen kaatopaikka-alueen toiminnan eri vaiheissa ja ottaa huomioon 5 dB:n lisäys, jos melu katsotaan olevan impulssimaista tai kapeakaistaista.

Alueen luontoselvitykset eivät ole ajan tasalla ja olemassa oleviinkin selvityksiin ei ole suhtauduttu asiantuntevasti. Hakemuksessa mm. kerrotaan, että Sukula-Häiviä-osayleiskaavan luontoselvityksessä osayleiskaava-alueella havaittiin runsaasti lintulajeja, mm. pikkulepinkäinen, helmipöllö, harmaapäätikka, palokärki, pikkutikka ja pyy. Nämä ovat kuitenkin tavanomaista lajistoa, ja niiden elinolot on turvattu hakemuksen mukaisen toiminnan alkamisesta huolimatta. Tosiasiallisesti esim. helmipöllö on silmällä pidettävä, NT laji, pyy vaarantunut, VU.

Kaavoittaja:

Haettu toiminta on sekä maakuntakaavan, että voimassa olevan osayleiskaavan mukaista, eikä hankkeesta aiheudu haittaa alueen tai ympäristön tulevalle kaavoitukselle. Kyseisellä kiinteistöllä ja sen toiminnoilla ei esimerkiksi ole vaikutusta koko alueen tulevaan liikennetarkkaisuun, sillä osayleiskaavassa liikennetarkkaus aluekokonaisuuden osalta sijoittuvat kiinteistön eteläpuolelle. Hankkeessa nykyisen toimijan olemassa oleva toiminta laajenisi / siirtyisi Tammelan puolelle maanomistajan sisäisin kulkujärjestelyin. Myös muilta osin kiinteistö ja sen toiminta liittyvät kiinteästi olemassa olevaan jätteenkäsittelyalueeseen mm. viemäröinnin ja likaisten hulevesien hallinnan / käsittelyn suhteen.

Muuta maankäyttöä kiinteistöllä on Tuulivoiman teemayleiskaavassa osoitettu tuulivoimalan paikka, sekä alueen halki johtava ohjeellinen kulkuyhteys toiselle tuulivoimalan sijoituspaikalle kiinteistön itäpuolella. Kulkuyhteys on ohjeellinen, eikä kulkuyhteyden tarvitse normaalitilanteessa mahdollistaa kuin huoltoyhteys tuulivoimalle, mutta yhteys on kuitenkin oltava muokattavissa tuulivoimalan kuljetuksen mahdollistavaksi tarpeen vaatiessa. Kiinteistölle sijoittuva tuulivoimalan sijaintipaikka on hankkeessa huomioitu, ja toimivat kulkuyhteydet

tuulivoimaloille on edellytetty laajennusalueen kulkuyhteyksiä suunniteltaessa.

Muutoin osayleiskaavassa sekä jätteitä hyödyntävälle, että normaalille teollisuudelle osoitetut alueet ovat edelleen Sinipääsuon turpeenostoa lukuun ottamatta perinteisessä maa- ja metsätalouskäytössä, ilman että yksityisillä maanomistajilla olisi vielä suunnitelmia kaavoituksen mukaisesta maankäytöstä.

Kunnassa on parhaillaan valmistelussa poikkeamislupa hankkeesta ja osayleiskaavan määräyksestä asemakaavoittaa aluekokonaisuus ennen uusien teollisten toimintojen aloittamista. Asemakaava alueelle on tarkoitus laatia koko alueen kannalta tarkoituksenmukaisempaan useamman maanomistajien kiinteistön käsittävänä kokonaisuutena silloin, kun alue näidenkin osalta lähtee toteutumaan osayleiskaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen, ja alueen vaatimat mittavat liikennejärjestelyt tulevat ratkaistavaksi

Käsittely kokouksessa:

Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg esitteli asiaa kokouksessa ja poistui ennen tämän pykälän päätöksentekoa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.